

The US-China Trade War: Causes, Consequences, and the Future of Bilateral Relations

Younes Kamaizadeh ¹, Jahanbakhsh Moradi ^{2✉}, Hamed Mohagheghnia ³

1. PhD Student in International Relations, Department of Political Science, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. E-mail: Younes.kamaizade@iau.ir
2. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Political Science, Ilam Branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran. E-mail: Ja.moradi@iau.ir
3. Assistant Professor, Department of Political Science, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran. E-mail: Hm1354@iau.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received: 16 Oct 2024

Received in revised form: 24
Nov 2025

Accepted: 14 Jun 2026

Published online: 14 Mar
2026

Keywords:

Trade War,
China,
United States,
Structural Realism.

ABSTRACT

The trade war between the United States and China, which began in 2018, has changed the landscape of international relations. The increase in tariffs by both the U.S. and Chinese governments has posed a threat to the stability of international trade and multilateral cooperation. Governments have cited the trade deficit between the U.S. and China as the primary cause of this trade war. In 2025, with the beginning of Donald Trump's second presidential term, it is expected that U.S.-China relations will enter a phase of greater uncertainty and turbulence. This study, while examining the causes of the trade war between the U.S. and China and its impact on the Islamic Republic of Iran, aims to answer the question: What are the effects of the U.S.-China trade war on the global economy and the future of relations between the two countries? The findings suggest that the trade war between the U.S. and China has wide-ranging complexities for the global economy. The increasing geopolitical tensions between the U.S. and China could push the world towards another Cold War, as this forces other countries to choose between the two global economic power blocs.

Cite this article: Kamaizadeh, Y., Moradi, J., & Mohagheghnia, H. (2026). The US-China Trade War: Causes, Consequences, and the Future of Bilateral Relations. *International Political Economy Studies*, 8 (2), 85-104. <http://doi.org/10.22126/ipes.2026.12026.1740> (in Persian).

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22126/ipes.2026.12026.1740>

Publisher: Razi University

1. Introduction

This study aims to understand the impact of the trade war on U.S.–China relations, the global economy, and the main reasons behind the onset of the trade war between these two countries, using the theory of offensive structural realism. The causes of the trade war between the United States and China are not limited to the trade deficit issue but also include other factors, such as security and technological concerns. The current trade war is more than just an economic conflict; it reflects the geopolitical struggle between two superpowers. This conflict has increasingly moved beyond purely economic tools, incorporating security, technological, and even ideological dimensions. In this research, the theoretical framework is first outlined, followed by an exploration of the concept of trade wars and their history between the United States and China, the evolution of U.S.–China trade relations over time, the role of the World Trade Organization in the U.S.–China trade war, and the impacts of this conflict on both countries and the global economy.

2. Theoretical Framework

To explain the strategic competition between the United States and China in the Asia–Pacific region, the theory of structural realism can be applied. This theory, which is divided into two branches—defensive and offensive—offers a structural perspective on great power competition and argues that the structure of the international system compels great powers either to seek security or to engage in continuous competition for the accumulation of power. Viewing the state as the primary actor in international politics, this theory presents a strong realist narrative, asserting that as long as the international system remains anarchic, struggles over power and security will continue. The structure of the system determines state behavior, and the primary basis of such behavior is ensuring survival and the acquisition, preservation, and expansion of power. Accordingly, the prevailing structure undergoes transformation only when the distribution and configuration of power among actors change. Offensive neorealists believe that great powers are constantly seeking opportunities to increase their power relative to their rivals, with the ultimate goal of becoming a hegemonic power.

3. Research Methodology

This research adopts a descriptive–analytical method to examine the trade war between China and the United States. Data collection has been conducted through library-based research, drawing on various sources including books, articles, academic journals, and other texts, as well as searches of informational databases and online resources. The methodology employed in this study is qualitative, with an emphasis on analyzing sources and testing the research hypothesis.

4. Discussion and Research Findings

The reasons behind the trade war have both political and economic dimensions. A key political factor in the trade war between the two countries is the competition for dominance over the global economy. In recent years, China has experienced rapid growth and has become a major economic power, with its production volume now ranking second globally. The trade war between the United States and China could potentially lead to a significant disruption in trade between the two countries. While the economic damage to the United States primarily results from the loss of consumer welfare due to high tariffs on imports, China's economy may experience declines in GDP in certain sectors.

In the long term, the trade war may lead to the formation of two economic blocs, in which the United States and China dominate distinct spheres of influence. This scenario could result in the economic separation of the United States and China. Over time, if

companies shift their production toward one of these blocs, the question will arise as to whether each bloc will be able to maintain sufficient levels of production. The relocation of production to other countries requires careful examination of infrastructure, human capital, regulations, and legal frameworks in those countries.

5. Conclusion

The causes of the trade war between the United States and China are not limited to the trade deficit; other factors, including security and technological concerns, are also involved. The United States, as the established power in the international system, seeks to prevent the rise of China's power. The policy of containing China began during the presidency of Barack Obama and has continued into the second term of Donald Trump. The imposition of tariffs has been linked to the emergence of China as a major power in the international system and the challenge this poses to U.S. interests. This dynamic has led to increased tensions and conflicts in relations between the two countries.

ISSN: 2676-587X

جنگ تجاری آمریکا و چین: علل، پیامدها و آینده روابط دوجانبه*

یونس کمائی زاده^۱ | جهانبخش مرادی^۲ | حامد محقق نیا^۳۱. دانشجوی دکتری روابط بین الملل، گروه علوم سیاسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. رایانامه: Younes.kamaizade@iau.ir۲. نویسنده مسئول، استادیار، گروه علوم سیاسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران. رایانامه: Ja.moradi@iau.ir۳. استادیار، گروه علوم سیاسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. رایانامه: Hm1354@iau.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

آغاز جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین در سال ۲۰۱۸، صحنه روابط بین الملل را تغییر داد. افزایش تعرفه‌ها از سوی دولت‌های آمریکایی و چینی تهدیدی برای ثبات تجارت بین المللی و همکاری‌های چندجانبه ایجاد کرده است. دولت‌ها کسری تجاری بین ایالات متحده و چین را به عنوان علت این جنگ تجاری معرفی کرده‌اند. در سال ۲۰۲۵، با آغاز دوره دوم ریاست جمهوری دونالد ترامپ، انتظار می‌رود که روابط ایالات متحده و چین وارد دورهای از عدم قطعیت و تلاطم بیشتری شود. این پژوهش ضمن بررسی علل جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین و تأثیر آن بر جمهوری اسلامی ایران، قصد دارد به این سؤال پاسخ دهد که جنگ تجاری آمریکا و چین چه تأثیراتی بر اقتصاد جهانی و آینده روابط دو کشور دارد؟ یافته‌ها نشان می‌دهد، جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین پیچیدگی‌های گسترده‌ای برای اقتصاد جهانی دارد. افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی بین ایالات متحده و چین می‌تواند جهان را به سمت جنگ سرد دیگری سوق دهد، زیرا این امر کشورهای دیگر را مجبور به انتخاب بین دو قطب قدرت اقتصادی جهانی می‌کند.

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۷/۲۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۹/۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۰/۲۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۲/۲۳

کلیدواژه‌ها:

جنگ تجاری،

چین،

ایالات متحده آمریکا،

رتالیسم ساختاری.

استناد: کمائی زاده، یونس؛ مرادی، جهانبخش؛ محقق نیا، حامد (۱۴۰۴). جنگ تجاری آمریکا و چین: علل، پیامدها و آینده روابط دوجانبه. *مطالعات اقتصاد سیاسی بین الملل*، ۸ (۲)، ۸۵-۱۰۴. <http://doi.org/10.22126/ipes.2026.12026.1740>

ناشر: دانشگاه رازی

© نویسندگان

DOI: <http://doi.org/10.22126/ipes.2026.12026.1740>

۱. مقدمه

آنچه در سال‌های اخیر در روابط بین ایالات متحده آمریکا و چین مشاهده می‌شود، گواه آن است که رقابت بین قدرت‌های بزرگ پس از سال‌ها دوباره از سر گرفته شده است. تقابلی که بین واشنگتن و پکن به‌خصوص از سال ۲۰۱۸ دیده شده و از آن به‌عنوان جنگ تجاری^۱ اول یاد می‌شود از یک‌سو و رقابت‌های فناورانه بین دو کشور از سوی دیگر، بیانگر این است که حوزه اقتصادی به مهم‌ترین موضوع رقابت بین دو قدرت بزرگ تبدیل شده است. باوجود این، رقابت اقتصادی قدرت‌های بزرگ موضوعی جدید نیست. در واقع رقابت بین چین و ایالات متحده آمریکا در قرن بیست و یکم، شباهت غریبی با جنگ تجاری آلمان و بریتانیا در قرن نوزدهم دارد. هر دو رقابت در بحبوحه جهانی شدن اقتصادی و نوآوری فناورانه رخ داده‌اند. هر دو رقابت شامل ظهور خودکامگی با سیستم اقتصادی تحت حمایت دولت بوده است که در مقابل دموکراسی با سیستم اقتصادی مبتنی بر بازار آزاد قد علم کرده بوده‌اند. در هر دو دوره، رقبا از لحاظ اقتصادی به‌شدت به یکدیگر وابسته بوده، تهدیدهای تعرفه‌ای نسبت به یکدیگر اعمال می‌کرده‌اند. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، سرقت فناوری و سرمایه‌گذاری مالی از دیگر رفتارهایی است که لااقل از یکی از طرفین رقابت در این دو دوره مشاهده می‌شود. این شباهت‌ها به قدری زیاد است که رقابت آلمان - بریتانیا می‌تواند الگویی برای بررسی و حتی سیاست‌گذاری دوره رقابت چین - آمریکا در نظر گرفته شود.

در حقیقت، بحث انتخاب بین سیاست‌های حمایت‌گرایی یا تجارت آزاد تاریخ طولانی بیش از دو قرن دارد. تجارت آزاد توسط آدام اسمیت در کتاب ثروت ملل او در سال ۱۷۷۶ ترویج شد که نظام مرکانتیلیستی تجارت با تعرفه‌های حمایتی بالا در آن زمان را به چالش کشید. پس از آن، رژیم تجاری بین‌المللی تحت قوانین سازمان تجارت جهانی^۲ به‌طور جمعی به وجود آمد. اصل طلایی WTO بند MFN (کشورهای با بیشترین امتیاز) است که به معنای رفتار غیر تبعیض‌آمیز میان اعضای سازمان است. طبق قوانین WTO، بهره‌مندی از اقدامات تجاری ترجیحی مانند کاهش تعرفه‌ها از یک کشور باید به‌طور برابر با دیگر اعضای سازمان به اشتراک گذاشته شود که این امر شبکه‌ای از ترجیحات متقابل میان کشورهای عضو ایجاد می‌کند. کشورها ترجیحات تجاری را به‌صورت دوجانبه یا چندجانبه اعطا می‌کنند زیرا در همکاری‌های منطقه‌ای یا دیگر انواع همکاری‌های دوجانبه میان کشورهای عضو عمل می‌کنند. ایالات متحده و چین دو اقتصاد قدرتمند جهان از نظر تولید ناخالص داخلی (GDP) هستند.

ایالات متحده سال‌هاست که بزرگ‌ترین اقتصاد جهان از نظر GDP بوده است، در حالی که اقتصاد چین در سال ۲۰۱۰ به ۴۰ درصد اقتصاد ایالات متحده از نظر GDP رسید. اقتصادهای ایالات متحده و چین بزرگ‌ترین بودجه‌ها را در بسیاری از زمینه‌ها دارند. از جمله بودجه‌های دفاعی و سهم بالای آن‌ها از تجارت جهانی. به‌طور مثال بودجه دفاعی ایالات متحده در سال ۲۰۲۴، ۹۶۸ میلیارد دلار و چین با بودجه دفاعی ۲۳۵ میلیارد دلار در رتبه دوم قرار دارد. دولت ایالات متحده از مارس ۲۰۱۸ در زمان ریاست جمهوری ترامپ، مجموعه‌ای از اقدامات افزایش تعرفه‌ها را هدفمند به تقابل با چین آغاز کرده است که این کار نظم تجاری آزاد جهانی را که از پایان جنگ جهانی دوم آغاز شده بود را تهدید کرده است. این جنگ تجاری دوجانبه می‌تواند به جنگ تجاری چندجانبه یا حتی جنگ فیزیکی تبدیل شود که ممکن است کشورهای دیگر را تحت تأثیر قرار دهد و درگیر کند.

جهانی‌سازی^۳، امروز شبکه‌ای از ارتباطات میان کشورهای مختلف در بخش‌هایی مانند مالی و تجارت ایجاد کرده است. این دنیای جهانی شده کشورها را به یکدیگر وابسته کرده و بنابراین آن‌ها را در برابر نیروهایی که از انزوای خودکفایی حمایت می‌کنند، مقاوم کرده است. اصطلاح جهانی‌سازی زنجیره‌ای، بهترین توصیف برای این وابستگی متقابل میان کشورهاست. جهانی‌سازی زنجیره‌ای از طریق رقابت و وابستگی به کشورهای دیگر که شامل کشورهای رقیب می‌شود، آسیب‌پذیری ایجاد کرده است که بسیاری از کشورها سعی در اجتناب یا شکستن آن دارند. اقتصادهای ایالات متحده و چین به‌شدت به یکدیگر متصل هستند و بنابراین ایده جدا شدن یا قطع ارتباط بین دو اقتصاد بسیار رقابتی و وابسته غیرواقعی به نظر می‌رسد.

1. Trade War

2. World Trade Organization

3. Globalizing

ایجاد یک جنگ تجاری میان ایالات متحده و چین خطر آغاز یک جنگ سرد جدید را به همراه دارد که در آن سایر کشورها باید بین دو بلوک اقتصادی یکی انتخاب کنند. هدف این مطالعه درک تأثیرات جنگ تجاری بر روابط میان ایالات متحده و چین و اقتصاد جهانی و دلایل اصلی شروع جنگ تجاری میان این دو کشور با استفاده از نظریه رئالیسم ساختاری تهاجمی است. علل جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین فقط محدود به مسئله کسری تجاری نیست، بلکه دلایل دیگری از جمله نگرانی‌های امنیتی و فناوری نیز مطرح هستند. جنگ تجاری کنونی بیش از آنکه یک درگیری اقتصادی باشد، بازتابی از نبرد ژئوپلیتیکی میان دو ابرقدرت است. این جنگ به شکلی فزاینده از ابزارهای صرفاً اقتصادی فراتر رفته و ابعاد امنیتی، فناورانه و حتی ایدئولوژیک یافته است. در این پژوهش ابتدا چارچوب نظری تبیین خواهد شد و سپس به مفهوم جنگ تجاری و تاریخچه آن بین دو کشور آمریکا و چین، روابط تجاری چین و آمریکا در گذر زمان، نقش سازمان تجارت جهانی در جنگ تجاری ایالات متحده و چین و تأثیرات این جنگ بر هر دو کشور و اقتصاد جهانی پرداخته خواهد شد.

۲. پیشینه و نوآوری

در ادامه برای آشنایی بیشتر با موضوع مورد نظر، تعدادی از پژوهش‌هایی که در این زمینه صورت گرفته‌اند را اجمالاً بررسی می‌کنیم.

حیدری (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان «استراتژی آمریکا در قبال تایوان و واکنش چین»، تایوان را به‌عنوان یک معضل امنیتی بر روابط چین و آمریکا قلمداد می‌کند. نویسنده پیش‌بینی کرده است با افزایش تدریجی قدرت چین، تعهدات امنیتی آمریکا نسبت به تایوان کمرنگ‌تر خواهد شد. افزون بر این، افزایش فشارهای چین به تایوان از یک‌سو و ارائه مشوق‌های سیاسی از طرف چین به تایوان از سوی دیگر، در نهایت سبب الحاق این جزیره به چین خواهد شد.

درج و بصیری (۱۴۰۰) در مقاله «تأثیر رقابت منطقه‌ای آمریکا و چین بر معادلات و نظم منطقه‌ای در شرق آسیا» اشاره دارند، آمریکا خود را تنها قدرت هژمونی جهان فعلی می‌داند، خیزش چین را آشکارا چالش و تهدیدی اساسی برای جایگاه جهانی خود برمی‌شمارد؛ بنابراین، آمریکا با ایجاد روابط گسترده امنیتی و نظامی با کشورهای شرق آسیا، در تلاش برای مهار و انزوای پکن برآمده تا از این طریق محاسبات قدرت و ترتیبات امنیتی منطقه را در راستای اهداف و منافع واشنگتن و هم‌پیمانان آن در منطقه شکل بخشد.

تونسو (۲۰۱۸) در کتابی با عنوان *بازگشت دوقطبی در سیاست جهانی* با به چالش کشیدن خرد متعارف چندقطبی در حال ظهور، به‌طور قانع‌کننده‌ای نشان می‌دهد که ظهور چین در حال حاضر آغازگر دوره جدیدی از دوقطبی بوده است و نظریه ساختاری والتز را برای بررسی دوقطبی جدید در چارچوب ژئوپلیتیک که او آن را «رئالیسم ژئوساختاری» می‌نامد، گسترش می‌دهد.

تکسیرا (۲۰۱۹) در مقاله‌ای با عنوان «استراتژی مهار چین ایالات متحده و مناقشه دریای چین جنوبی» استدلال می‌کند که توضیحات متعددی برای مناقشات دو کشور وجود دارد و بنا به این اختلافات، ایالات متحده چین را به‌عنوان تهدیدی برای هژمونی جهانی خود می‌بیند و به همین دلیل گزینه سیاست‌گذاران آمریکا در قبال چین مبتنی بر سیاست «مهار» است.

دوشی (۲۰۲۱) در کتابی با عنوان «بازی طولانی: استراتژی کلان چین برای تغییر نظم آمریکایی» توضیح می‌دهد که رقابت ایالات متحده و چین بر سر نظم منطقه‌ای و جهانی است و به بررسی چرایی اهمیت استراتژی کلان و چگونگی مطالعه آن می‌پردازد و دیدگاه‌های رقیب در مورد اینکه آیا چین استراتژی کلان دارد یا خیر بحث می‌کند.

جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین یکی از بحرانی‌ترین چالش‌ها برای ثبات روابط بین‌الملل در زمان حاضر به‌ویژه از زمان شروع دولت دوم ترامپ است؛ و این مسئله به خودی خود دارای موضوعیت جدیدی است. بررسی دلایل و پیامدهای این جنگ تجاری بر روابط بین ایالات متحده و چین که هر دو از قدرت‌های اقتصادی بزرگ هستند، برای چارچوب آینده امور جهانی حیاتی است. این مقاله در پرداختن به علل جنگ تجاری، متفاوت از دیگر مقالات عمل نموده و اثرات این جنگ تجاری را فراتر از روابط دوجانبه ایالات متحده و چین مورد بررسی قرار می‌دهد؛ بنابراین، ضروری است که دلایل و استدلال‌های این

جنگ تجاری به‌طور عمیق‌تر مورد بررسی قرار گیرد تا روندها و تغییرات آینده در اقتصاد سیاسی بین‌المللی درک شود.

۳. چارچوب مفهومی: رئالیسم ساختاری

برای تبیین رقابت استراتژیک آمریکا و چین در منطقه آسیا - پاسیفیک می‌توان از نظریه رئالیسم ساختاری^۱ استفاده کرد. این نظریه که خود به دو شاخه «تدافعی» و «تهاجمی» تقسیم می‌شود، دیدگاهی ساختاری به رقابت قدرت‌های بزرگ دارد و بر این عقیده است که ساختار نظام بین‌الملل تلاش برای کسب امنیت و یا رقابت بی‌پایان برای افزایش قدرت را به قدرت‌های بزرگ تحمیل می‌کند. این نظریه که دولت را به‌عنوان بازیگر اصلی صحنه سیاست بین‌الملل می‌داند روایتی قوی از واقع‌گرایی است که می‌گوید تا وقتی نظام بین‌الملل آنارشیک باشد کشمکش بر سر قدرت و امنیت ادامه خواهد داشت (Talia Ferro, 2000, 15-20). در حقیقت، نظام بین‌الملل^۲، در بردارنده یک عنصر ثابت آنارشی^۳ و یک عنصر متغیر قطبیت (یعنی توزیع توانمندی‌ها) است.

توزیع توانمندی یا قدرت در نظام‌های سیاسی مبتنی بر خودیاری^۴، اهمیت ویژه‌ای دارد. دانش‌پژوهان حوزه واقع‌گرایی ساختاری اشاره می‌کنند که پدیده نظم (نظم ساختاری) در عرصه نظام بین‌المللی، دستاورد مؤلفه توزیع قدرت میان واحدهای اثرگذار در نظام است. افزون بر این، به این نکته نیز توجه دارند که هر نوع نظمی (تک‌قطبی، دوقطبی و چندقطبی) دارای قواعد و الگوهای رفتاری ویژه‌ای بوده و ویژگی‌های رفتاری کنشگران نیز از آن تأثیر می‌پذیرد. واقع‌گرایی ساختاری والتز معتقد است، ساختار تعیین‌کننده رفتار دولت‌هاست و مبنای اصلی رفتار نیز تأمین بقاء، کسب، حفظ و افزایش قدرت است؛ بنابراین، ساختار حاکم زمانی دچار تحول می‌شود که توزیع و چینش قدرت میان بازیگران تغییر کند. بر اساس نظر والتز دولت‌ها در یک ساختار آنارشیک و فاقد قدرت فائده مرکزی رفتار مشابهی از خود نشان می‌دهند که توزیع توانمندی‌ها در میان واحدها عامل تمایز آن‌هاست. والتز با اطمینان می‌گوید سیاست موازنه قدرت هر زمانی که دو پیش‌شرط وجود داشته باشد به وجود خواهد آمد: یکی اینکه نظم نظام آنارشیک باشد و دوم اینکه نظام بر از واحدهایی باشد که به‌دنبال بقاء هستند (والتز، ۱۳۹۲). شاخه تهاجمی نواقعی‌گرایی بیشتر بر افزایش قدرت تمرکز دارد. «جان مرشایمر» و «فرید زکریا» از مهم‌ترین نظریه‌پردازان رئالیسم ساختاری تهاجمی هستند. نو واقع‌گرایان تهاجمی بر این عقیده‌اند که قدرت‌های بزرگ همواره در پی یافتن فرصت‌هایی برای افزایش قدرت خود نسبت به رقبایشان هستند و تبدیل شدن به قدرت هژمون هدف نهایی آن‌ها است.

مرشایمر بر این عقیده است که پنج مفروض باعث گردیده دولت‌ها در پی کسب و افزایش قدرت خویش باشند. مفروض اول آنارشیک بودن نظام بین‌الملل است. مفروض دوم این است که قدرت‌های بزرگ ذاتاً دارای حدی از قابلیت‌های نظامی تهاجمی هستند. مفروض سوم این است که دولت‌ها هرگز نمی‌توانند در مورد مقاصد و نیات دولت‌های دیگر مطمئن باشند. مفروض چهارم این است که نخستین و اصلی‌ترین هدف قدرت‌های بزرگ تضمین بقاست و مفروض پنجم این است که قدرت‌های بزرگ بازیگرانی عقلانی هستند. رئالیسم تهاجمی معتقد است هدف نهایی هر قدرت بزرگ به حداکثر رساندن سهم خود از قدرت جهانی و در نهایت تسلط بر نظام بین‌الملل است. از نظر عملی این بدان معنی است که قدرتمندترین دولت‌ها به‌دنبال ایجاد هژمونی در منطقه خود و یا اگر بتوانند در جهان هستند (Mearsheimer, 2014, 1-2).

مانند «مورگنتا» و برخلاف «والتز» بر آن است که دولت‌ها به‌دنبال قدرت هستند نه امنیت اما علت را نه در سرشت قدرت‌طلب انسان که در سطح ساختاری و سرشت آنارشیک نظام بین‌الملل و عدم قطعیت ناشی از آن جستجو می‌کند که به هراس دولت‌ها منجر می‌شود. به عبارتی دولت‌ها همیشه به‌دنبال هژمونی و در پی سلطه در منطقه خود هستند (مشیرزاده، ۱۳۹۶: ۲۵). رئالیست‌های تهاجمی استدلال می‌کنند که با توجه به فقدان اقتدار مرکزی در سطح جهانی که بتواند توافقات را اجرایی کند دولت‌ها هرگز نمی‌توانند مطمئن شوند که شرایط مولد صلح در حال حاضر بتواند در آینده نیز عمل کند (اسمیت،

1. Structural Realism
2. International System
3. Anarchy
4. Self Help

هدفیلد و دان، ۱۳۹۵: ۷۲).

مرشایمر معتقد است که دولت‌ها با محیط بین‌المللی نامعینی روبه‌رو هستند که در آن هر دولت ممکن است از قدرت خود برای ضربه زدن به دیگران استفاده کند. در نتیجه در چنین شرایطی امنیت ایجاد می‌کند که در مقایسه با دیگر دولت‌ها تا حد ممکن قدرت بیشتری به دست آورند حداکثر چیزی که یک دولت می‌تواند امیدش را داشته باشد تبدیل شدن خودش به قدرت چیره منطقه و نبود هیچ هژمون منطقه‌ای دیگری در هیچ کجای جهان است (گریفیتس، ۱۳۹۴: ۱۶۰). وی بر این عقیده است که در نظام بین‌الملل به‌جز قدرت حاکم که از توزیع قدرت راضی است بقیه کشورها وضع موجود را قبول نداشته و به‌طوری کاملاً طبیعی رویکردی تجدیدنظرطلبانه را از طریق ایجاد موازنه قوا اتخاذ می‌کنند (مرشایمر، ۱۳۹۶: ۳)؛ بنابراین ایالات متحده و جمهوری خلق چین به‌دنبال حداکثر سازی قدرت خویش در نظام بین‌الملل و جلوگیری از قدرت‌یابی دیگری هستند که باعث شکل‌گیری رقابت استراتژیک بین آن‌ها شده و این رقابت استراتژیک باعث چرخش آمریکا از غرب به شرق آسیا شده است.

۴. یافته‌ها

۴-۱. مفهوم جنگ تجاری و ویژگی‌های آن

جنگ تجاری به وضعیتی اطلاق می‌شود که در آن دو یا چند کشور با استفاده از تعرفه‌های تنبیهی یا سایر موانع تجاری به‌منظور تغییر سیاست‌های اقتصادی یا شیوه‌های اقتصادی کشور مقابل وارد درگیری اقتصادی می‌شوند. در جنگ تجاری، طرفین درگیر تعرفه‌ها، سهمیه‌ها و سایر محدودیت‌ها را بر واردات تحمیل می‌کنند که می‌تواند باعث اختلال در جریان طبیعی تجارت بین‌المللی و ایجاد پیامدهای اقتصادی قابل توجه شود. جنگ‌های تجاری با تحمیل تعرفه‌ها، محدودیت‌های وارداتی و دیگر تحریم‌های اقتصادی که به‌منظور مجبور کردن کشور مقابل به تغییر سیاست‌ها یا رفتارهایش اعمال می‌شود، مشخص می‌شوند. جنگ‌های تجاری از اختلافات تجاری متمایز هستند زیرا این جنگ‌ها مدت‌زمان بیشتری طول می‌کشند و اغلب شامل تصمیم‌گیری‌های سطح بالا در سطوح سیاسی بالاتر می‌شوند. شدت جنگ تجاری می‌تواند افزایش یابد زیرا هر دو طرف با تحمیل تعرفه‌های تلافی‌جویانه به‌شدت به درگیری ادامه می‌دهند و تعهد سیاسی به این درگیری قوی‌تر می‌شود. برخلاف اختلافات تجاری که معمولاً شامل اقدامات قانونی یا مقرراتی در چارچوب سازمان‌های چندجانبه مانند سازمان تجارت جهانی (WTO) است، جنگ‌های تجاری با اقدامات تلافی‌جویانه‌ای مشخص می‌شوند که اغلب خارج از این ساختارهای رسمی انجام می‌شوند.

هدف اصلی جنگ تجاری تغییر جریان تجارت از طریق افزایش هزینه کالاهای وارداتی است که در نهایت به ضرر اقتصادی کشور هدف می‌انجامد. این جنگ‌ها نه تنها بر کشورهای درگیر بلکه بر اقتصاد جهانی تأثیرگذار است، زیرا روابط تجاری میان کشورها به هم متصل است؛ بنابراین جنگ تجاری یعنی یک کشور تعرفه‌های وارداتی را علیه کشور دیگر افزایش می‌دهد. تعرفه عبارت است از مالیات یا عوارضی که بر کالاهای واردشده به یک کشور تحمیل می‌شود. در واقع یک کشور معمولاً برای محافظت از مشاغل داخلی نسبت به رقابت خارجی، اقدامات حمایت‌گرایانه انجام می‌دهد. حمایت نیز روشی است که برای تعادل کسری تجاری به کار می‌رود و کسری تجاری هنگامی اتفاق می‌افتد که واردات یک کشور از میزان صادرات آن فراتر رود؛ بنابراین اگر یک کشور رقیب دارای شیوه‌های تجارت ناعادلانه است، جنگ‌های تجاری می‌توانند آغاز شوند. در این مسیر اتحادیه‌های صنفی داخلی و یا لابیست‌های صنعتی می‌توانند به سیاست‌مداران فشار بیاورند تا با اعمال تعرفه، کالاهای وارداتی برای مصرف‌کنندگان کمتر جذاب شوند و سیاست‌های بین‌المللی را به سمت جنگ تجاری سوق دهند (Iqbal Khan, 2019).

در پایان، جنگ تجاری، درگیری بین کشورها است که در آن از تحریم‌های اقتصادی و تعرفه‌ها به‌منظور فشار آوردن به کشور مقابل برای تغییر سیاست‌ها استفاده می‌شود که این خود می‌تواند پیامدهای سیاسی و اقتصادی قابل توجهی داشته باشد. دینامیک‌های جنگ تجاری فراتر از عوامل اقتصادی هستند و ممکن است به‌طور عمیقی با اهداف سیاسی و مسائل امنیت ملی درگیر شوند.

۴-۲. روابط تجاری ایالات متحده و چین در گذر زمان

ایالات متحده و چین تاریخ طولانی از روابط دوجانبه دارند که از پایان جنگ جهانی دوم تغییرات زیادی را تجربه کرده است. تأسیس حزب کمونیست در جمهوری خلق چین و مداخله هر دو کشور در جنگ کره (۱۹۵۰-۱۹۵۳) باعث شد که این دو کشور دشمن یکدیگر شوند. اولین گشایش مثبت در روابط دوجانبه در سال ۱۹۷۱ با سفر هنری کیسینجر، وزیر امور خارجه ایالات متحده به چین رخ داد. این امر منجر به عادی‌سازی تدریجی روابط دوجانبه و رفع تحریم‌های تجاری ایالات متحده علیه چین شد و چین موقعیت بین‌المللی خود را در سازمان ملل متحد و شورای امنیت سازمان ملل حفظ کرد. پیشرفت بعدی پیوستن چین به سازمان تجارت جهانی^۱ در سال ۲۰۰۱ بود که روابط تجاری چین با جهان را عادی کرده و صادرات صنعت چین به سایر نقاط جهان را تسریع کرد (Lau, 2018: 17-19).

اقتصاد چین پس از پیوستن به WTO رشد بالایی از صادرات به نسبت اقتصاد ایالات متحده داشته است. اندازه کلی تجارت (واردات و صادرات) در ایالات متحده در سال ۲۰۰۰ چهار برابر بیشتر از چین بود. این فاصله در سال ۲۰۱۲ به یک نقطه برابر رسید. سطح صادرات چین بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۳ هشت برابر افزایش یافته در حالی که در ایالات متحده این رقم تنها دو برابر شد. سهم ایالات متحده از مازاد تجاری چین از سال ۲۰۰۱ که چین به WTO پیوست، به میزان ۳٫۱ تریلیون دلار از مجموع ۴٫۲ تریلیون دلار رسید. در عین حال، چین در اقتصاد ایالات متحده با خرید اوراق قرضه خزانه‌داری ایالات متحده سرمایه‌گذاری کرده که رابطه‌ای وابسته بین دو کشور ایجاد کرده است.

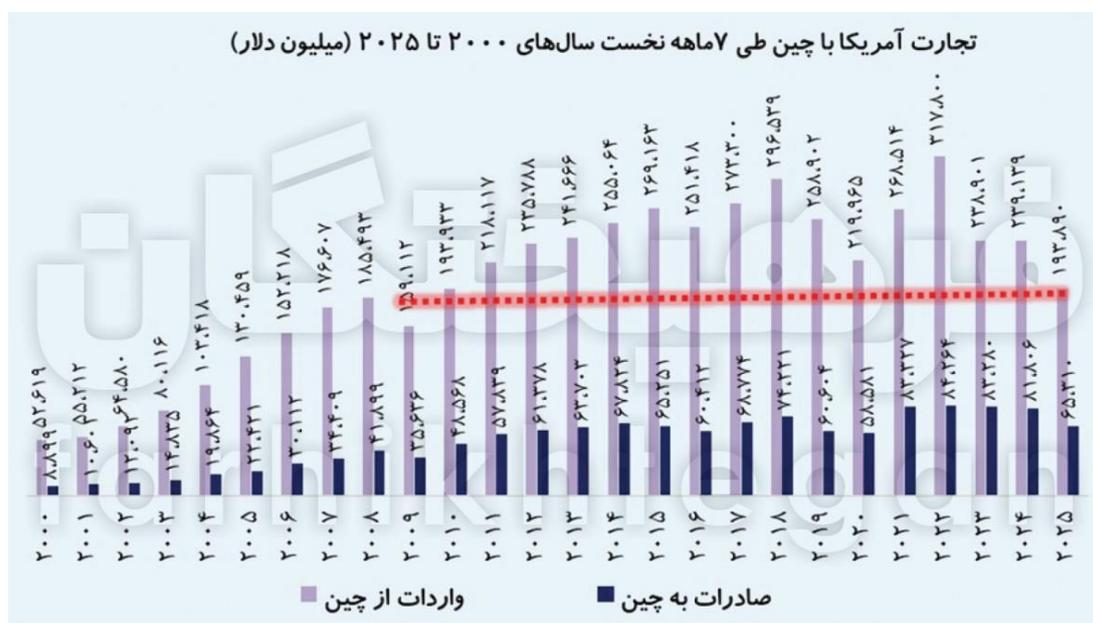
کسری تجاری بین این دو کشور از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۱۵ با سرعت بالایی افزایش یافته و از ۸۳ میلیارد دلار به ۳۶۶ میلیارد دلار رسیده است. این تحولات باعث ایجاد عدم تعادل در روابط تجاری ایالات متحده و چین شده است (Liang & Ding, 2020: 29-32). در سال ۲۰۱۸، در دوره ریاست‌جمهوری ترامپ در ایالات متحده، جنگ تجاری علیه چین آغاز شد که ایالات متحده تعرفه ۲۵ درصدی بر کالاهای وارداتی از چین به ارزش ۵۰ میلیارد دلار اعمال کرد. دولت چین نیز با اعمال تعرفه‌های مشابه بر کالاهای وارداتی از ایالات متحده پاسخ داد. در دور بعدی، جنگ تجاری به ۲۰۰ میلیارد دلار کالاهای وارداتی از چین به ایالات متحده با تعرفه ۲۵ درصدی گسترش یافت. با این حال، واکنش چین تنها به ۶۰ میلیارد دلار برای کالاهای وارداتی از ایالات متحده محدود شد. دلیل آن عدم تعادل تجاری بین ایالات متحده و چین است.

ایالات متحده در سال ۲۰۱۷ به ارزش ۵۰۵ میلیارد دلار کالا از چین وارد کرده بود در حالی که چین تنها ۱۳۰ میلیارد دلار کالا از ایالات متحده وارد کرده بود. ارقام سال قبل از جنگ تجاری، یعنی سال ۲۰۱۷، نشان می‌دهد که ایالات متحده در اعمال تعرفه‌ها به دلیل سطح بالاتر واردات خود، اهرم بیشتری داشت (Liu & Woo, 2018: 20). بر اساس آمار سال ۲۰۲۴، حجم تجارت کالایی میان دو کشور ۵۸۵ میلیارد دلار بوده است. آمریکا ۴۴۰ میلیارد دلار واردات از چین دارد، در حالی که تنها ۱۴۵ میلیارد دلار صادرات به چین انجام داده است. این یعنی کسری تجاری ۲۹۵ میلیارد دلاری برای آمریکا. این کسری تجاری از نظر ترامپ نوعی بی‌عدالتی اقتصادی تلقی می‌شود. البته، تنش در روابط تجاری ایالات متحده و چین ریشه‌های عمیق‌تری از کسری تجاری دارد و نمی‌توان آن را تنها به یک دوره یا رهبری خاص در هر کشور نسبت داد.

از زمان آغاز بحران مالی ۲۰۰۸ که به‌طور منفی بر اقتصاد ایالات متحده تأثیر گذاشت، رویکرد و اعتماد چین در سطح بین‌المللی افزایش یافته است. این افزایش اعتماد به همراه فرض کاهش رهبری جهانی ایالات متحده است. اگرچه تنش‌ها در دوره ریاست‌جمهوری ترامپ به‌طور پیوسته افزایش یافت، روابط سرد بین ایالات متحده و چین در دوره ریاست‌جمهوری بایدن نیز ادامه یافته است. آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه ایالات متحده در دولت بایدن، بر استراتژی هم‌راستایی با شرکای ایالات متحده برای تشکیل ائتلاف‌هایی علیه چین تأکید کرده است. سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایالات متحده نیز یکی از شعارهایی است که با همان سیاست‌هایی که توسط رئیس‌جمهور ترامپ دنبال می‌شد، همراه است. چین در دوره رهبری رئیس‌جمهور شی جین‌پینگ، سیاست خارجی‌ای را دنبال می‌کند که بر نقش چین در توسعه منطقه‌ای و نقش بزرگ‌تر چین در عرصه بین‌المللی متمرکز است. چین تغییرات در ساختار جهانی را پیش‌بینی کرده و سیاستی را دنبال می‌کند که به چین نقش رهبری در محیط

1. WTO

جهانی بدهد (Grano, 2023: 4-7).

شکل ۱. حجم تجارت کالاها بین ایالات متحده و چین در سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۳ (United States Census Bureau, 2024).

داده‌های جدول بالا، تجارت کالاها بین ایالات متحده و چین را از ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۵ مقایسه می‌کند. سال‌های بین ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ در بررسی جنگ تجاری مهم است. انتخاب این سه سال خاص دلایل خاص خود را دارد. سال ۲۰۱۸ نشان‌دهنده آغاز اعمال تعرفه‌های ایالات متحده بر چین توسط رئیس‌جمهور ترامپ است. سال ۲۰۲۱ یک سال پس از امضای توافق تجاری فاز اول در سال ۲۰۲۰ است؛ و در نهایت، سال ۲۰۲۳ جدیدترین ارقام سطح تجارت در دوران ریاست‌جمهوری جو بایدن را نشان می‌دهد. با بررسی ارقام، مشخص می‌شود که سطح کسری تجاری در کالاها بین سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۲۱ به میزان ۱۵,۷ درصد کاهش یافته است، با وجود امضای توافق تجاری فاز اول. سطح کسری تجاری در کالاها بین سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۳ در دوران ریاست‌جمهوری بایدن به میزان ۲۰,۸ درصد کاهش یافته است. با بررسی ارقام ماهانه، مشخص می‌شود علیرغم افزایش صادرات ایالات متحده به چین در طول زمان از ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۳، کاهش واردات از چین عامل اصلی کاهش سطح کسری تجاری در کالاها بین ایالات متحده و چین است.

۴-۳. جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین

جوزف استیگلیتز برنده جایزه نوبل اقتصادی تأکید می‌کند: اختلاف شدید تجاری زمانی به وجود می‌آید که کسری حساب یک کشور با شریک تجاری خود بیش از ۱/۵ درصد تولید ناخالص داخلی آن کشور باشد که اگر به بیش از ۲ درصد برسد به اقدامات تلافی‌جویانه از کشوری که دچار کسری شده است، منجر می‌شود؛ در نتیجه اگر مازاد تجاری یک کشور دیگر از ۲۵ تا ۳۰ درصد حجم تجارت آن فراتر رود، این موضوع به یک مسئله سیاسی تبدیل می‌شود (Chong & Li, 2019: 20-22). بنابراین با توجه به گفته استیگلیتز به این نتیجه می‌رسیم که دلایل جنگ تجاری می‌تواند هم بعد سیاسی و هم بعد اقتصادی داشته باشد. عامل سیاسی نهفته در جنگ تجاری دو کشور، رقابت برای تسلط بر اقتصاد جهانی است. در سال‌های اخیر، چین رشد سریعی را تجربه کرده و به یک قدرت اقتصادی بزرگ تبدیل شده است؛ به گونه‌ای که در حال حاضر حجم تولید چین در رتبه دوم در سراسر جهان قرار دارد.

تا سال ۲۰۰۰ اقتصاد چین تقریباً معادل یک‌دهم تولید ناخالص داخلی ایالات متحده بود، اما بعد از اینکه چین در سال ۲۰۰۱ به عضویت سازمان تجارت جهانی درآمد، صادرات آن افزایش یافت؛ یعنی سهم این کشور از اقتصاد ایالات متحده بیش از سه برابر شد که از ۱۲ درصد در سال ۲۰۰۰ به بیش از ۴۰ درصد در سال ۲۰۱۰ را شامل می‌شد. موسسه گلدمن ساکس

برآورد کرده بود که چین در اواخر سال ۲۰۲۰ از ایالات متحده پیشی خواهد گرفت. به همین دلیل ترامپ سیاست جنگ تجاری را برای کنترل و مهار چین و در نتیجه حفظ آمریکا به عنوان قدرت مسلط در عرصه اقتصاد در پیش گرفت. ترامپ در گزارش استراتژی امنیت ملی که در دسامبر ۲۰۱۷ منتشر شد، تأکید کرد که امنیت اقتصادی پایه و اساس امنیت ملی است و چین و روسیه را رقبای استراتژیک معرفی کرد (The White House, 2017: 50-52). در حالی که کشور چین در زمان کلیتون به عنوان شریک استراتژیک، در زمان بوش به عنوان ذی‌نفع مسئول و در زمان اوباما به عنوان کشوری با مشارکت مبتنی بر احترام متقابل و همکاری برد - برد در نظر گرفته می‌شد. همان‌طور که جفری ساکس به درستی اشاره می‌کند: کلید فهم دیدگاه‌های آمریکا این است که معتقد است ایالات متحده باید رهبر قدرتمند جهان باشد و دیگران نباید برتری ایالات متحده را به چالش بکشند؛ بنابراین چین صرفاً قربانی تلاش‌های ایالات متحده برای حفظ رهبری خود است (Sachs, 2018: 20).

طرفین جنگ تجاری یعنی ایالات متحده و چین نگرانی‌های مختلفی دارند. یکی از این نگرانی‌ها کسب پیشتازی در صنایع با فناوری بالا است؛ زیرا ایالات متحده چین را متهم به استفاده از فناوری‌های آمریکایی برای تحقق اهداف صنعتی چین می‌کند. در حقیقت چین با هدف غلبه بر برتری آمریکا در فناوری سطح بالا استراتژی موسوم به ساخت چین ۲۰۲۵ را تعریف کرده است. این استراتژی بر اساس توسعه ده بخش کلیدی صورت می‌گیرد تا چین بتواند خود را قدرت شماره یک جهان تبدیل کند. تصور آمریکایی‌ها این است که کمپانی‌های چینی با پشتوانه دولتی قادرند تاج علم و فناوری را از سر آن‌ها بردارند. در نتیجه، ایالات متحده تحریم‌ها و ممنوعیت‌هایی را علیه چین در زمینه فناوری‌های صنعتی اعمال کرده است (Kapustina et al, 2020: 2-3).

در حقیقت، نوآوری عنصر حیاتی و سنگ بنای اقتصادی پویا است. برای داشتن نوآوری در یک اقتصاد، نیاز است که یک کشور به‌طور مداوم در تحقیق و توسعه خود سرمایه‌گذاری کند. در هر کشوری سه زیرمجموعه مختلف از دپارتمان‌های تحقیق و توسعه وجود دارند که شامل تحقیقات بنیادی، توسعه و تحقیقات کاربردی هستند. از بین این سه دسته، تحقیقات بنیادی از اهمیت ویژه‌ای در نوآوری و کشف‌های جدید برخوردار است. به همین دلیل، چین و ایالات متحده در زمینه‌های مختلف تحقیق و توسعه سرمایه‌گذاری می‌کنند و در رقابت برای دستیابی به دانش و اختراعات جدید هستند. سطح سرمایه‌گذاری‌های چین در تحقیقات بنیادی بین سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۱۶ به‌طور شگفت‌انگیزی در حدود ۵ درصد از کل هزینه‌های تحقیق و توسعه بوده است، در حالی که این میزان برای ایالات متحده ۱۷٫۳ درصد بوده است (Lau, 2018: 57).

افزون بر رقابت‌های مربوط به صنایع فناوری پیشرفته، ایالات متحده و چین در چندین زمینه دیگر نیز اختلاف دارند. یکی از این اختلافات، دست‌کاری در ارزش‌گذاری ارز ملی چین، یوان است که ایالات متحده دولت چین را به انجام این کار متهم می‌کند. آمریکایی‌ها معتقدند، عدم دسترسی به بازار چین برای شرکت‌های آمریکایی و حمایت دولت چین از شرکت‌های دولتی نیز محیطی ناعادلانه برای رقابت ایجاد کرده است. در نهایت، دولت ایالات متحده چین را به نقض حقوق مالکیت فکری متهم کرده است (Lau, 2018: 58).

برای درک بهتر جنگ تجاری جاری بین ایالات متحده و چین، باید سیاست‌های داخلی هر کشور را نیز درک کرد. در هر دو کشور ایالات متحده و چین، حرکت به سمت سیاست‌های تقابل‌آمیز به‌جای همکاری، ویژگی بارزی بوده است. در ایالات متحده، در دوران ریاست جمهوری ترامپ و بایدن، چه در میان جمهوری خواهان و چه در میان دموکرات‌ها، درک مشترکی از چین به عنوان رقیب وجود دارد. استراتژی دفاع ملی دولت ترامپ در سال ۲۰۱۸ رابطه با چین را به عنوان یک رقابت استراتژیک معرفی کرده است. افزون بر این، چین در استراتژی امنیت ملی سال ۲۰۱۷ تهدیدی برای امنیت ایالات متحده شناخته شده است. در چین، تحت رهبری شی، تمرکز قدرت صورت گرفته و محدودیت‌های دوره‌های ریاست جمهوری و تقسیم قدرت جمعی در حزب کمونیست برچیده شده است. این روش حکمرانی یک‌نفره پتانسیل حرکت به سمت سیاست‌های ملی‌گرایانه را دارد که می‌تواند موجب تنش‌ها در سیاست خارجی و عرصه بین‌المللی شود (Carlson, 2023: 57-59).

جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین تنها یک نبرد بین دو کشور نیست، بلکه کشورهای دیگر نیز درگیر آن هستند. ایالات متحده در نوامبر ۲۰۱۹ شبکه‌ای از کشورهای هم‌فکر را ایجاد کرد تا علیه اقتصاد چین کار کنند و از وابستگی به آن

اجتناب کنند. این شبکه کشورهای موسوم به EPN (شبکه شکوفایی اقتصادی) به عنوان یک ائتلاف بر اساس باورهای مشترک در بسیاری از زمینه‌ها، مانند حقوق بشر، شفافیت اقتصادی، زنجیره‌های تأمین، انرژی، تجارت و... فعالیت می‌کند. کشورهای عضو EPN به‌طور عمده هم‌پیمانان ایالات متحده در زمینه‌های نظامی و اقتصادی هستند، مانند اعضای گروه هفت (G7) افزون بر این، کشورهای آمریکای لاتین که مایل به انتقال تولید از چین به مکان‌های دیگر هستند.

ایالات متحده از کشورهای دیگری مانند کره جنوبی، هند، استرالیا و ویتنام خواسته است تا در پی بحران کووید-۱۹ به این ائتلاف بپیوندند. ارزش‌های ائتلاف EPN و موضع قاطع علیه زنجیره‌های تأمین مبتنی بر چین باعث شده است که اعضا بین واشنگتن یا پکن یکی را انتخاب کنند. در این میان، سؤالاتی پیرامون نقش یک نظم تجاری آزاد بر اساس تجارت آزاد مطرح می‌شود، زیرا این موضوع به‌وضوح در ارزش‌های ائتلاف EPN ذکر نشده است (Heo, 2022).

در پایان این بخش باید گفت، ایالات متحده چندین مشکل را در تجارت با چین مطرح کرده است که مهم‌ترین آن، کسری تراز تجاری است که از قبل وجود داشته و روند رو به افزایشی دارد. از میان ۷۹۶ میلیارد دلار کسری تجاری ایالات متحده در سال ۲۰۱۷، چین ۳۷۶ میلیارد دلار یا تقریباً ۴۷ درصد از آن را به خود اختصاص داده است. عدم تعادل تجاری با چین باعث بروز بحران بدهی ملی و همچنین نارضایتی عمومی در ایالات متحده شده است. به همین دلیل یکی از اولویت‌های اصلی سیاست اقتصادی ترامپ، کاهش کسری تجاری کشور بود. اهرم مورد استفاده در این امر، افزایش تعرفه‌ها و مذاکره مجدد در توافقات تجاری با چین بود. برای تسریع در اقدامات، ترامپ تجارت با چین را ناعادلانه خواند و از مفاد تهدید امنیت ملی در قوانین سازمان تجارت جهانی استفاده کرد تا برای تصمیمات خود نیازی به تصویب کنگره نداشته باشد. از نظر ترامپ، جنگ تجاری قرار است کسری تجاری دوجانبه را کاهش داده و شغل‌های آمریکایی را به خانه بازگرداند.

۴-۴. نقش سازمان تجارت جهانی در جنگ تجاری ایالات متحده و چین

سازمان تجارت جهانی به عنوان یک سازمان بین‌دولتی، از زمان تأسیس خود در سال ۱۹۹۵، برای پیشبرد دستور کار تجارت آزاد و حل و فصل اختلافات تجاری میان کشورهای عضو تلاش کرده است. WTO رویکرد چندجانبه‌ای به کشورهای عضو دارد و از طریق مشاوره، اعضا را به دوری از اقدامات تنبیهی یک‌جانبه در موارد اختلافات تجاری تشویق می‌کند. حل و فصل اختلافات در سازمان تجارت جهانی عملکردی شبه داوری دارد که در آن موارد اختلافات تجاری میان کشورهای عضو مطرح و حل می‌شود. عملکرد سازوکارهای حل و فصل اختلافات WTO مورد سؤال قرار گرفته است، زیرا جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین توانسته است توسط WTO پیشگیری یا حل و فصل شود.

ایالات متحده و چین هنگامی که تعرفه‌هایی را علیه یکدیگر اعمال می‌کنند به قوانین داخلی که توسط دولت‌های مربوطه تصویب شده است استناد می‌کنند و بنابراین مقررات سازمان تجارت جهانی برای تجارت عادلانه میان اعضا را نادیده می‌گیرند. ایالات متحده به بخش ۲۳۲ از قانون توسعه تجارت که در سال ۱۹۶۲ تنظیم شده است ارجاع می‌دهد. تعرفه‌های اعمال شده علیه کالاهای وارداتی چین به عنوان ضرورت برای حفظ امنیت ملی طبق قانون توسعه تجارت دیده می‌شود. چین به ماده ۴۷ از قانون تجارت خارجی خود که در سال ۲۰۰۴ تصویب شده است ارجاع می‌دهد، زیرا این قانون به دولت چین اجازه می‌دهد تا اقدامات تلافی‌جویانه علیه هر کشوری که منافع چین را از طریق نقض توافقات یا معاهدات پذیرفته شده آسیب بزند، انجام دهد (Adekola, 2019).

از زمان پیوستن چین به سازمان تجارت جهانی در سال ۲۰۰۱، ایالات متحده و چین به‌طور فعال در مقابل یکدیگر در زمینه اختلافات تجاری در مقابل DSB (حل و فصل اختلافات در WTO) قرار گرفته‌اند. چین به دلیل کمبود ظرفیت در سیستم حقوقی بین‌المللی در ابتدا عضو فعالی در سیستم تجدید نظر WTO نبود. چین در سال‌های ابتدایی پیوستن به این سازمان رویکردی تقابلی در برابر شرکای تجاری خود نداشت. این نگرش از سال ۲۰۰۶ تغییر کرد و چین در بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۲، هفت بار با ایالات متحده در نهاد تجدید نظر WTO روبه‌رو شد. چین هدف ۴۲ پرونده اختلاف تجاری در WTO بوده است که ایالات متحده بخش عمده‌ای از این پرونده‌ها را مطرح کرده است.

ایالات متحده در اکثر موارد، از سیاست‌های صنعتی ناعادلانه دولت چین در بخش‌های مختلفی همچون، حقوق مالکیت فکری و انرژی‌های تجدیدپذیر شکایت کرده است. چین نیز علیه برخورد ناعادلانه دولت ایالات متحده در اقدامات ضد دامپینگ و تعرفه‌های جبران‌کننده اعتراض کرده است که به صادرات کالاهای چین به ایالات متحده آسیب رسانده است. این پیشینه تاریخی شاهدهی است بر اختلافات گسترده میان دو کشور در بخش‌های مختلف تجاری و ناتوانی WTO در حل اختلافات تجاری به‌عنوان یک سازمان بین‌دولتی که موجب شده کشورهای مذکور اقدامات یک‌جانبه علیه یکدیگر انجام دهند (Hur, 2018: 13).

توان حقوقی WTO بستر مناسبی برای کشورهای در حال توسعه به وجود آورده است تا شرایط بهتری برای مذاکره با کشورهای توسعه‌یافته داشته باشند. در سیستم حل و فصل اختلافات WTO تفاوت‌های قدرت اهمیتی ندارد زیرا مبنای قانونی و استدلال‌ها مهم است. توان حقوقی رو به رشد چین در سیستم مبتنی بر قوانین WTO را می‌توان از دو جنبه مختلف توضیح داد. یک جنبه این است که چین به تدریج نفوذ خود را در سیستم WTO افزایش داده است. توضیح دیگر این است که چین از چارچوب قانونی WTO هم به‌عنوان سپری برای محافظت از بازار داخلی خود و هم به‌منزله شمشیری برای مقابله با تدابیر دیگر اعضا در مواردی که منافع چین را آسیب می‌زند استفاده می‌کند. این دینامیک سپر و شمشیر به‌عنوان حقوق‌گرایی تهاجمی شناخته می‌شود و محدود به اقدامات چین نیست بلکه سایر کشورهای عضو WTO نیز این رویکرد را اتخاذ کرده‌اند (Kim & Kim, 2019: 27-30).

۴-۵. تأثیرات و پیامدهای جنگ تجاری ایالات متحده و چین

تأثیرات جنگ تجاری میان ایالات متحده و چین چندبعدی است و بسیاری از کشورها در سطح جهانی را درگیر کرده است. معضل سیاسی و اقتصادی پیش روی کشورهای دیگر این است که آیا باید روابط خود را با ایالات متحده یا که چین تقویت کنند. اگرچه چین به‌عنوان یک قدرت اقتصادی قوی، انگیزه‌هایی برای تجارت و کسب‌وکار با دیگر کشورها ایجاد می‌کند، اما در عین حال دغدغه‌هایی از نظر امنیت و افزایش نفوذ چین به‌ویژه در آسیا در برخی از کشورها به‌ویژه کشورهای آسیای شرقی وجود دارد. مطالعاتی که در کشورهای دموکراتیک اروپا و آسیا انجام شده، نشان می‌دهد که این کشورها تمایل به تقویت روابط با ایالات متحده دارند، هرچند که حفظ روابط با چین همچنان اولویت است.

جنگ میان روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۲ برای دموکراسی‌های اروپایی نقش مهمی ایفا کرد؛ زیرا روابط نزدیک شی با پوتین کشورهای اروپایی را متقاعد کرده است تا روابط خود را با ایالات متحده تقویت کنند. فعالیت‌های چین در تنگه تایوان و تنش‌ها میان چین و تایوان نیز کشورهای آسیا - اقیانوسیه را متقاعد کرده است تا هماهنگ با ایالات متحده اقدام کنند؛ اما آنچه هم کشورهای اروپایی و هم آسیایی را نگران کرده، رویکرد یک‌جانبه رئیس‌جمهور ترامپ در ایالات متحده در همکاری‌های بین‌المللی و خروج از سازمان‌های بین‌المللی بود. گرچه دولت بایدن رویکرد چندجانبه‌ای را در قبال متحدان آمریکایی خود در اروپا و آسیا تقویت کرده است اما این نگرانی همچنان وجود دارد (Grano, 2023: 5-7).

یکی از تأثیرات اقتصادی جنگ تجاری میان ایالات متحده و چین، انحراف تجارت است. انحراف تجارت به تغییر شرکای تجاری ایالات متحده و چین اشاره دارد که هر دو کشور تصمیم می‌گیرند تجارت خود را از یکدیگر به کشورهای دیگر منتقل کنند. اثر طبیعی انحراف تجارت، افزایش سطح صادرات برای کشورهای دیگر در جهان است که نیاز به واردات کالاهای ایالات متحده و چین را جایگزین می‌کند. اثر دیگر انحراف تجارت، تغییر در جریان‌های تجاری میان کشورها و بازچینی زنجیره‌های ارزش است که منجر به از دست دادن تقاضا برای کالاهای وارداتی خاص می‌شود. مطالعاتی که در سال ۲۰۱۹، یک سال پس از اعمال تعرفه‌ها بر کالاهای چینی انجام شده، نشان می‌دهد که تقاضا برای کالاهایی مانند ماشین‌آلات، تجهیزات حمل و نقل و خودروها در ایالات متحده پس از کاهش واردات از چین افزایش یافته است.

کشورهای مختلفی از این انحراف تجارت بهره‌مند شده‌اند و صادرات خود به ایالات متحده را افزایش داده‌اند. کشورهایی مانند ویتنام، مکزیک و تایوان همگی سطح تجارت خود با ایالات متحده را افزایش داده‌اند. برای مثال، مکزیک صادرات خود از

خودروها را به میزان ۵ میلیارد دلار افزایش داده و تایوان صادرات خود را ۴٫۸ میلیارد دلار افزایش داده است. برای چین این الگو متفاوت است زیرا سطح صادرات به ایالات متحده بیشتر از واردات است. انحراف تجارت و افزایش سطح صادرات از کشورهای آسیایی به ایالات متحده باعث کاهش واردات از کشورهای آسیایی به چین شده است. این امر تقاضا برای نوع دیگری از کالاهای وارداتی از اقتصاد چین را ایجاد کرده است؛ زیرا کاهش سطح صادرات، تقاضا برای کالاهای میان‌دست را کاهش داده و بنابراین تغییراتی در زنجیره‌های ارزش ایجاد شده است (Bekkers & Schroeter, 2020: 11-12).

کاهش حجم تجارت از دیگر پیامدهای جنگ تجاری است. در جنگ تجاری، ایالات متحده تلاش کرد با افزایش تعرفه کالاهای تولیدشده در چین، به صادرات چین حمله کند تا با این عمل کسری تجاری خود را جبران کند، ولی باعث شد چین نیز تعرفه متناسب با واردات آمریکا را اتخاذ کند. با تعرفه‌های بالاتر، کالاهای چینی در بازار آمریکا گران‌تر می‌شوند که در نهایت به سرکوب صادرات چین به ایالات متحده منجر می‌شود و باعث از بین رفتن جذابیت کالاهای چینی می‌شود که در نتیجه آن صادرات چین به آمریکا کاهش می‌یابد و متعاقب آن حجم تجارت بین دو کشور کاهش پیدا می‌کند. بر اساس گزارش خزانه‌داری آمریکا، واردات از چین که در سال ۲۰۱۸ حدود ۶۶۰ میلیارد دلار بود، در ماه دسامبر ۲۰۱۹ به حدود ۴۷۰ میلیارد دلار کاهش یافت. صادرات به چین نیز از ۱۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ به ۸۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۹ کاهش یافته است (Buchholz, 2019: 30).

کاهش حجم تجارت منجر به کاهش تولید ناخالص داخلی کشورهای درگیر در جنگ تجاری می‌شود. صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد که کل تولید ناخالص داخلی چین در سال ۲۰۱۷، ۱۲۰۱۴/۶ میلیارد دلار _ حدود ۶/۸ درصد) بوده است. این بدان معنی است که جنگ تجاری باعث شده تولید ناخالص داخلی چین کاهش یابد. پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد که روند کاهش تولید ناخالص داخلی چین در صورت ادامه جنگ تجاری نیز ادامه داشته باشد (Statista, 2020: 35-38).

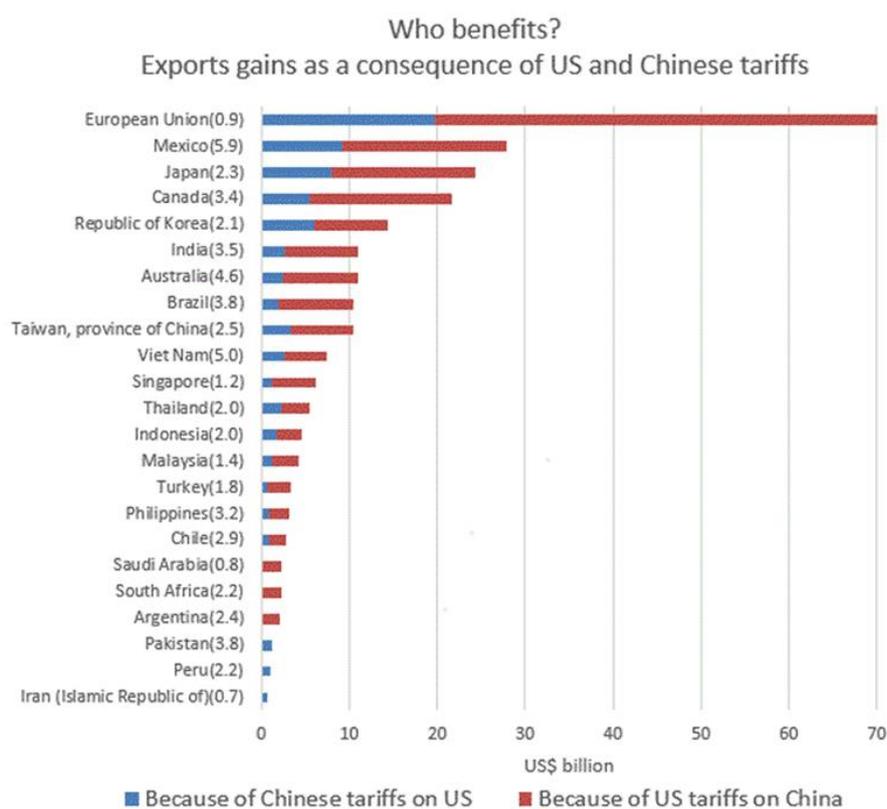
در مجموع، جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین می‌تواند به قطع کامل تجارت میان این دو کشور منجر شود. در حالی که خسارت اقتصادی ایالات متحده عمدتاً در از دست دادن رفاه شهروندان آمریکایی به دلیل تعرفه‌های بالا بر واردات است، اقتصاد چین در برخی بخش‌های اقتصادی کاهش شدید تولید ناخالص داخلی را تجربه خواهد کرد. تأثیر شدید این جنگ تجاری می‌تواند در زنجیره‌های تأمین جهانی مشهود باشد، جایی که قطع فعلی این زنجیره‌ها می‌تواند بر شرکت‌ها در سطح جهانی تأثیر بگذارد. صنعت تولید جهانی که به تأمین از ایالات متحده و چین وابسته است، در خط مقدم آسیب دیدن از این جنگ تجاری قرار دارد. افزون بر این، این جنگ تجاری می‌تواند بر بسیاری از دیگر حوزه‌ها نیز تأثیر بگذارد، مانند سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۱ یا ایجاد جنگ سرد جدیدی بین دو اقتصاد بزرگ جهان، یعنی ایالات متحده و چین (Tu et al., 2020: 41).

۴-۶. اثرات جنگ تجاری بر اقتصاد جهانی

صندوق بین‌المللی پول^۲ هشدار داده است که تنش‌های تجاری میان ایالات متحده و چین تأثیرات منفی زیادی بر اقتصاد جهانی خواهند داشت. در گزارشی برای چشم‌انداز اقتصادی جهانی در سال ۲۰۲۳، دلایل مختلفی برای این نگرانی‌ها مطرح شده است. یکی از مسائل کلیدی در این تحلیل، جابجایی تولید جهانی است. ایالات متحده شرکت‌های آمریکایی را تشویق می‌کند تا تولید خود را به کشورهای با تنش‌های ژئوپولیتیکی کمتر منتقل کنند. از سوی دیگر، چین از شرکت‌های داخلی خود می‌خواهد تا فناوری‌های خارجی را با فناوری‌های داخلی جایگزین کنند تا وابستگی‌شان به کشورهای خارجی کاهش یابد. این تغییرات در الگوهای زنجیره تأمین جهانی ممکن است اثرات منفی بر اقتصادهای محلی داشته باشد. در حالی که ایالات متحده و چین سعی دارند اقتصاد داخلی خود را با این اقدامات حمایت کنند، کاهش تنوع اقتصادی می‌تواند به آسیب‌پذیری اقتصادی هر دو کشور منجر شود (International Monetary Fund, 2023: 2-3).

بر اساس ارزیابی کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل^۱ جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین نمی‌تواند از تولید داخلی حفاظت کند. در واقع، دسترسی به بازارهای صادرات و واردات پیچیده‌تر خواهد شد. شرکت‌های داخلی در هر دو کشور ممکن است برای تأمین نیازهای صادرات و واردات خود به کشورهای ثالث روی آورند. استفاده از تعرفه‌ها به‌عنوان یک ابزار سیاستی می‌تواند واردات از کشورهای هدف را محدود کند زیرا هزینه‌های واردات افزایش می‌یابد. در ارزیابی UNCTAD از تعرفه ۲۵۰ میلیارد دلاری ایالات متحده بر کالاهای چینی در سال ۲۰۱۸، ۸۲٪ از این تعرفه‌ها به شرکت‌های کشورهای دیگر، عمدتاً در اتحادیه اروپا، منتقل خواهد شد.

همچنین، شرکت‌های اتحادیه اروپا در تصاحب سهم بازارهای جهانی در اثر این تعرفه‌ها غالب بوده‌اند. این تغییرات تجاری یکی از واقعیت‌های جنگ تجاری است. در حالی که یکی دیگر از پیامدها، عدم قطعیت در تصمیمات سرمایه‌گذاری شرکت‌ها به دلیل این جنگ تجاری است. به‌عنوان مثال، تولیدکنندگان سویا در برزیل از جنگ تجاری بهره‌برداری کرده‌اند و صادرات سویا از ایالات متحده به چین را جایگزین کرده‌اند. با این حال، تولیدکنندگان سویا در برزیل به دلیل عدم وضوح آینده جنگ تجاری، در تصمیمات سرمایه‌گذاری خود دچار عدم قطعیت بودند (UNCTAD, 2019). شکل زیر نشان‌دهنده افزایش صادرات کشورهای اتحادیه اروپا، مکزیک و ژاپن به دلیل جنگ تجاری میان ایالات متحده و چین است.

Note: Number in parenthesis are exports gains as percentage of total exports

شکل ۲. افزایش صادرات کشورهای اتحادیه اروپا، مکزیک و ژاپن (Unctad, 2019)

این کشورها به‌عنوان اصلی‌ترین بهره‌برداران از افزایش تعرفه‌ها شناخته شده‌اند. یکی دیگر از پیامدهای جنگ تجاری، احتمال وقوع درگیری‌های بین کشوری به دلیل مقابله ژئوپولیتیکی میان ایالات متحده و چین است که ممکن است کشورهای دیگر را به این درگیری‌ها وارد کند. استفاده از تجارت به‌عنوان سلاح اقتصادی توسط ایالات متحده و چین ممکن است تأثیرات جانبی در دیگر حوزه‌ها مانند تحریم‌های هدفمند یا ممنوعیت‌های ویزا ایجاد کند. این وضعیت می‌تواند به حرکت به سوی خودکفایی و هم‌پیمانی با کشورهای دوست منجر شود. سیاست‌های حمایت‌گرایانه

مانند استفاده از یارانه‌ها برای صنایع داخلی و مقررات سرمایه‌گذاری خارجی از دیگر پیامدهای این جنگ تجاری خواهد بود. افزایش نقش دولت‌ها در اقتصادهای ملی یکی دیگر از روندهای ناشی از این مقابله‌های ژئوپولیتیکی است. نمونه‌هایی از این نقش رو به رشد دولت‌ها شامل کنترل مستقیم دولت‌ها بر واردات و صادرات، کنترل بر شهروندان داخلی که در شرکت‌های خارجی فعالیت می‌کنند و ممنوعیت شرکت‌های خارجی در بازارهای داخلی است (World Economic Forum, 2023: 2). چشم‌اندازهای مختلفی در مورد تأثیرات جنگ تجاری ایالات متحده و چین بر اقتصاد جهانی وجود دارد. در چشم‌انداز کوتاه‌مدت و میان‌مدت، تأثیرات مختلفی از جمله انحراف تجارت و عدم قطعیت در سرمایه‌گذاری‌ها بررسی شده است. در چشم‌انداز بلندمدت، جنگ تجاری ممکن است به شکل‌گیری دو بلوک اقتصادی منجر شود که در آن ایالات متحده و چین بر دو حوزه نفوذ غالب خواهند بود. کشورهای دیگر ممکن است به یکی از این بلوک‌ها بپیوندند و در نتیجه، اقتصادها از هم جدا خواهند شد. این سناریو ممکن است به جدایی اقتصادی ایالات متحده و چین منجر شود. در بلندمدت، اگر شرکت‌ها تولید خود را به یکی از بلوک‌های ایالات متحده یا چین منتقل کنند، همیشه این سؤال مطرح خواهد بود که آیا هر بلوک قادر خواهد بود سطوح کافی از تولید را حفظ کند. جابجایی تولید به کشورهای دیگر نیازمند بررسی سطح زیرساخت‌ها، سرمایه انسانی، مقررات و قوانین کشورهای جدید است.

۵. نتیجه‌گیری

در سال‌های اخیر روابط اقتصادی میان چین و آمریکا، دو قدرت بزرگ اقتصادی جهان، به شدت دست‌خوش تنش شده است. در قلب این تنش‌ها، جنگ تعرفه‌ای قرار دارد؛ یک کشمکش پیچیده که نه تنها تجارت دوجانبه را تحت تأثیر قرار داده بلکه پیامدهای عمیقی برای اقتصاد جهانی به دنبال داشته است. جنگ تجاری کنونی بیش از آنکه یک درگیری اقتصادی باشد، بازتابی از نبرد ژئوپولیتیکی میان دو ابرقدرت است. این جنگ به شکلی فزاینده از ابزارهای صرفاً اقتصادی فراتر رفته و ابعاد امنیتی، فناورانه و حتی ایدئولوژیک یافته است.

هدف این مطالعه درک تأثیرات جنگ تجاری بر روابط میان ایالات متحده و چین و اقتصاد جهانی و دلایل اصلی شروع جنگ تجاری میان این دو کشور با استفاده از نظریه رئالیسم ساختاری تهاجمی است. علل جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین فقط محدود به مسئله کسری تجاری نیست، بلکه دلایل دیگری از جمله نگرانی‌های امنیتی و فناوری نیز مطرح هستند. این مسئله به‌ویژه توسط دولت ترامپ در ایالات متحده به‌عنوان دلایل اصلی شروع جنگ تجاری اعلام شد. جنگ تجاری میان ایالات متحده و چین در چندین حوزه تجاری رخ می‌دهد، مانند کالاها، حقوق مالکیت معنوی، دسترسی به بازارها، کاهش ارزش ارز و صنایع فناوری پیشرفته مانند صنعت نیمه‌رسانا. در حقیقت، یک انگیزه امنیتی حیاتی پشت جنگ تجاری وجود دارد، زیرا دولت‌های ایالات متحده و چین اقدامات تنبیهی خود را بر اساس نگرانی‌های امنیتی ملی توجیه می‌کنند.

در حقیقت، پس از بحران مالی ۲۰۰۸ و عبور موفقیت‌آمیز چین نسبت به شرکای غربی خود، موجی از حساسیت ایالات متحده آمریکا نسبت به چین شکل گرفت. بر اساس نظر رئالیسم تهاجمی مرشایمر، قدرت اقتصادی توانایی تبدیل به قدرت نظامی را دارا است. قدرت تحلیلی رئالیسم به‌ویژه هنگامی که در رابطه پیچیده و پویا بین چین و ایالات متحده، دو قدرت پیشرو جهان، به کار رود، مهم است. پارادایم رئالیستی بر اهمیت قدرت و امنیت در جهت‌دهی به رفتار دولت تأکید می‌کند و چارچوبی قوی برای تحلیل تعامل استراتژیک پیچیده بین این دو کشور در بخش‌های مختلف، از تعاملات اقتصادی گرفته تا موقعیت‌های نظامی، ارائه می‌دهد.

چین در مدت‌زمان کوتاه بعد از عضویت در سازمان تجارت جهانی توانست در بیشتر صنایع پیشتاز در جهان به‌عنوان قدرتی هم‌وزن با آمریکا به رقابت با این کشور بپردازد. بنابراین چین با توسعه قدرت اقتصادی در نظام بین‌الملل به‌عنوان قدرتی نوظهور در صدد ایجاد چالش برای هژمونی ایالات متحده آمریکا است. در مقابل، قدرت طرفدار وضع موجود همانند ایالات متحده، خطر تسلط خود را به رسمیت می‌شناسد و تمایل دارند از نیروی پیشگیرانه، چه به‌صورت یک‌جانبه یا از طریق ائتلاف، برای خنثی کردن قدرت‌های در حال ظهور قبل از اینکه به پتانسیل کامل خود پی ببرند، استفاده کنند. آنچه مسلم است، رشد

قدرت چین تعادل قدرت در نظام بین‌الملل را بر هم زده است. نقش‌آفرینی چین در تعارض با منافع و هژمونی آمریکا است. آمریکا در نظام بین‌الملل به‌عنوان قدرت مستقر در تلاش است از ظهور قدرت چین جلوگیری نماید. مهار چین از زمان ریاست جمهوری باراک اوباما آغاز گردیده و تا حال حاضر در ریاست جمهوری دوم ترامپ این رویه ادامه دارد. ایجاد تعرفه‌های بر این اساس ظهور قدرت چین در نظام بین‌الملل و ایجاد چالش قدرت چین علیه منافع ایالات متحده آمریکا، موجب ایجاد تنش و تعارض در روابط دو کشور شده است. تنش و تعارض موجود در روابط آمریکا و چین، برای مهار چین از زمان ترامپ به‌صورت رسمی آغاز شده و تا هم‌اکنون نیز ادامه دارد؛ زیرا با گسترش قابلیت‌های چین، مناسبات دو کشور در محور تنش و تعارض قرار می‌گیرد.

منابع

- اسمیت، استیو؛ هدفیلد، امیلیا؛ دان، تیم (۱۳۹۵). *سیاست خارجی: نظریه‌ها، بازیگران و موارد مطالعاتی*. ترجمه: امیرمحمد حاجی‌یوسفی، محسن محمودی و ایوب کریمی. چاپ سوم. تهران: سمت.
- حیدری، جهان (۱۳۸۹). استراتژی آمریکا در قبال تایوان و واکنش چین. *فصلنامه سیاست خارجی*، ۲۴(۲)، ۴۲۹-۴۵۴.
- درج، حمید؛ بصیری، محمدعلی (۱۴۰۰). تأثیر رقابت منطقه‌ای آمریکا و چین بر معادلات و نظم منطقه‌ای در شرق آسیا. *پژوهش‌های جغرافیایی انسانی*، ۵۳(۱)، ۲۶۴-۲۴۳.
- غفارزاده، لیلا؛ بزرگر، کیهان؛ توسلی رکن آبادی، مجید (۱۴۰۳). جنگ تجاری آمریکا و چین؛ تأثیرات آن بر روابط ایران و چین. *پژوهش‌های روابط بین‌الملل*، ۱۴(۴)، ۳۱-۶۱. doi: 2023.403527.2401irr10.22034
- گریفتیس، مارتین (۱۳۹۴). *نظریه روابط بین‌الملل برای سده بیست و یکم*. ترجمه: علیرضا طیب. تهران: نشر نی.
- مرشایمر، جان (۱۳۹۶). *تراژدی سیاست قدرت‌های بزرگ*. ترجمه: غلامعلی چگنی‌زاده. چاپ پنجم. تهران: مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
- مشیرزاده، حمیرا (۱۳۹۶). *مبانی نظری تبیین و تحلیل سیاست خارجی*. تهران: سمت.
- والترز، کنت (۱۳۹۲). *نظریه سیاست بین‌الملل*. ترجمه: غلامعلی چگنی‌زاده و داریوش یوسفی. تهران: مرکز آموزش و پژوهش‌های بین‌الملل.

References

- Adekola, T. A. (2019). US-China Trade War and the WTO Dispute Settlement Mechanism. *Journal of International Trade Law and Policy*, 18(3), 125-135.
- Bekkers, E., & Schroeter, S. (2020). *An economic analysis of the US-China trade conflict* (No. ERSD-2020-04). WTO Staff Working Paper.
- Buchholz, K. (2019). *China's trade volume with U.S. slips in 2019*. Retrieved from <https://www.statista.com/chart/20366/trade-volume-top-us-trade-partners/>
- Carlson, B. G. (2023). 'US-China strategic competition in each domestic context' in Grano, Simona A. *China-US Competition* [Elektronisk resurs]. Springer International Publishing.
- Chong, T. T. L., & Li, X. (2019). *Understanding China-US trade war: Causes, economic impact, and the worst-case scenario*. Retrieved from https://www.igef.cuhk.edu.hk/igef_media/working-paper/IGEF/igef%20working%20paper%20no.%2071%20english%20version.pdf
- Darj, H., & Basiri, M. A. (2021). The Impact of the Regional Competition between America and China on Regional Equations and Order in East Asia. *Human Geography Research*, 53 (1), 264-243. (In Persian).
- Doshi, R. (2021). *The Long Game: China's Grand Strategy to Displace American Order*, New York: Oxford University Press.
- Grano, S. A. (2023), 'China-US strategic competition: impact on small and middle powers in Europe' in Grano, Simona A. *China-US Competition* [Elektronisk resurs]. Springer International Publishing.
- Griffiths, M. (2015). *International Relations Theory for the Twenty-First Century*, Translated by Alireza Tayyeb, Tehran: Ney Publishing House. (In Persian).
- Heo, Y. (2022). Free Trade and the US-China Trade War: A Network Perspective [Elektronisk

- resurs]. *Milton: Taylor & Francis Group*.
- Heydari, J. (2010). American Strategy Towards Taiwan and China's Reaction, *Foreign Policy Quarterly*, 24(2), 429-454. (In Persian).
- Hur, N. (2018) 'Historical and Strategic Concern Over the US-China Trade War: Will They Be within the WTO', *Journal of East Asia and International Law*, 11(2), 393-412
- IMF. (2023). 'World economic outlook: A rocky recovery' <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/04/11/world-economic-outlook-april2023?cid=bl-com-spring2023flagships-WEOEA2023001> (Accessed 3 April 2024)
- Iqbal, N. (2019) Global Trade War and impact on trade and growth: War between USA, China and EU. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*, 934-42. <http://www.ijitee.org>
- Kapustina L; Lipkova, L; Slin, Y; Drevalov, A . (2020) 'US-China Trade War: Causes and Outcomes'. SHS Web of Conferences 73,01012(2020)IES2020, <http://doi.org/10.1051/shsconf/20207301012>.
- Kim, Y., & Kim, Y. (2019). *Institutional Origins of the US–China Trade War: The Concurrence of America's Limited Legal Leverage and China's Overproduction*. *Pacific Focus*, 34(3), pp.345-375.
- Lau, Lawrence J. (2019). The China-U.S. Trade War and Future Economic Relations [Elektronisk resurs]. *Chinese University Press*.
- Liang, G., & Ding, H. (2020). *The China–US Trade War* (1st ed.). Routledge.
- Liu, T., & Wing, T. (2018) 'Understanding the U.S.-China Trade War', *China Economic Journal*, 11, pp. 319–340
- Mearsheimer, J. (2018). *The great delusion: liberal dreams and international realities*. New Haven and London: Yale University Press
- Mearsheimer, John (2017) *The Tragedy of Great Power Politics*, Translated by Gholamali Chegnizadeh, Tehran, Center for Political and International Studies, Fifth Edition (In Persian).
- Mearsheimer. John J. (2014). Can China Rise Peacefully? at: <https://nationalinterest.org/commentary/can-china-rise-peacefully-10204>
- Moshirzadeh, Homeira (2017) *Theoretical Foundations of Explaining and Analyzing Foreign Policy*, Tehran, Samt Publishing (In Persian).
- Sachs, J. D. (2018). The war on Huawei. Retrieved from <https://www.project-syndicate.org/commentary/trumpwar-on-huawei-meng-wanzhou-arrest-by-jeffrey-dsachs-2018-12?barrier=accesspaylog>
- Shafiei, N. (2019). "The New Cold War; An Analysis of the Security Order in the Asia-Pacific Region", *Political and International Approaches*, Summer (62nd issue), 11 (4), (In Persian).
- Smith, S., Hadfield, E., & Dun, T. (2016) *Foreign Policy Theories, Actors and Case Studies*, Translated by Amir Mohammad Haji Yousefi, Mohsen Mahmoudi and Ayoub Karimi, Tehran, Samt Publishing, Third Edition. (In Persian).
- Statista. (2020). *Growth rate of real Gross Domestic Product (GDP) in China from 2011 to 2019 with forecasts until 2021*. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/263616/gross-domestic-product-gdp-growth-rate-in-china>
- Talia Ferro, J. (2000), "Security Seeking under Anarchy, Defensive Realism Revisited", *International Security*, 25(3).
- Teixeira, V. (2019). The United States' China Containment Strategy and the South China Sea Dispute. *Central European Journal of International and Security Studies*, 13 (3), 166-193.
- The White House. (2017). *National security strategy of the United States of America*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>
- The White House. (2022b). 'Fact Sheet: Chips and Science Act will lower costs, create jobs, strengthen supply chains and counter China', 09/08/2022, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/08/09/fact-sheet-chipsand-science-act-will-lower-costs-create-jobs-strengthen-supply-chains-and-counter>

- china/ (Accessed 10 April 2024).
- Tu, X., Du, Y., Lu, Y. and Lou, C. (2020). US-China trade war: Is winter coming for global trade? *Journal of Chinese Political Science*, 25, pp.199-240.
- Tunsjo, O. (2018). *The Return of Bipolarity in World Politics*, Columbia University Press. <https://www.cambridge.org/core/journals/perspectives-on-politics/>
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2019). 'Trade Wars: The Pain and the Gain', 04/02/2019, <https://unctad.org/news/trade-wars-pain-and-gain> (Accessed 10 April 2024).
- United States Census Bureau. (2024). 'Trade in goods with China' <https://www.census.gov/foreign-trade/balance/c5700.html> (Accessed 5 April 2024)
- Waltz, Kenneth (2013) *Theory of International Politics*, Translated by Gholamali Chegnizadeh and Dariush Yousefi, Tehran: Center for International Education and Research. (In Persian).
- World Economic Forum. (2023). 'Global Risks Report 2023', 11/01/2023, <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2023/digest/> (Accessed 10 April 2024).
- World Trade Organization. (2020). 'DS543: United States — Tariff Measures on Certain Goods from China' https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds543_e.htm#bkmk543r (Accessed 3 April 2024).
- World Trade Organization. (2023). 'World Trade Report 2023 - Re-globalization for a secure, inclusive and sustainable future' https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr23_e.htm (Accessed 23 April 2024).